

BIJLAGE

Deze communicatie- en participatieaanpak beschrijft hoe gemeente Zwolle het proces rondom het slavernijmonument zorgvuldig, transparant en in samenspraak met de stad vormgeeft.

Het onderwerp slavernijverleden is maatschappelijk gevoelig en raakt verschillende perspectieven en ervaringen in de stad. Dit vraagt om een zorgvuldig, transparant en inclusief proces, waarin ruimte is voor dialoog en verschillende stemmen.

Communicatie- en participatieaanpak Slavernijmonument

Achtergrond en aanleiding

In juni 2023 heeft de gemeenteraad de motie Ketu Koti / Deskadana aangenomen. Deze motie verzoekt het college om te komen tot een passend herdenkingsmonument voor het slavernijverleden. Zwolle wil hiermee bijdragen aan erkenning, bewustwording en verbinding, en recht doen aan een gedeelde geschiedenis waarvan de gevolgen tot vandaag doorwerken.

Het monument wordt samen met de stad ontwikkeld: met direct betrokken organisaties verenigd in de kunstwerkgroep, kunstenaars, experts en later ook met inwoners. Participatie is dus een belangrijk onderdeel van het proces. De totstandkoming is daardoor niet alleen een artistiek traject, maar ook een maatschappelijk en educatief proces. De kunstwerkgroep heeft als voorkeurslocatie uitgesproken: Thorbeckegracht aan de zijde van de Pletterstraat.

Doel van het monument

Het slavernijmonument moet een betekenisvolle plek worden die:

Inhoudelijk

- het slavernijverleden van Zwolle en haar verbindingen zichtbaar maakt (bewustwording)
- uitnodigt tot reflectie, ontmoeting, bezinning, erkenning en dialoog
- ruimte geeft aan herdenking van het slavernijverleden en viering van de afschaffing daarvan
- onderdeel wordt van een inclusieve en rechtvaardige stad
- ruimte laat voor toekomstige (onverwachte) doelgroepen die zich aansluiten

Het monument verbeeldt zowel de geleden pijn als de kracht van verzet en moed die is geleverd in de strijd naar zelfbeschikking.

Procesmatig

- tot stand komt mét de betrokken partijen én de inwoners (participatie)
- ruimte biedt voor verhalen, perspectieven en dialoog
- zorgvuldig, transparant en waardig verloopt

Communicatie- en participatieaanpak

De communicatie draagt bij aan een zorgvuldig en waardig participatieproces en aan bewustwording en educatie. De kunstwerkgroep* denkt vanaf het begin mee over het monument en de participatie. Daarnaast mogen Zwolse inwoners in een later stadium meedenken over de drie schetsontwerpen.

**De kunstwerkgroep adviseert de gemeente Zwolle. De kunstwerkgroep vertegenwoordigt organisaties en gemeenschappen van nazaten van tot slaaf gemaakten in de stad die verbonden zijn aan dit thema. De kunstwerkgroep wordt vanuit de gemeente ondersteund door een projectleider, een lid van de adviespool beeldende kunst en diverse ambtenaren. Deze ondersteuning functioneert als een flexibele schil: daar waar nodig denken en adviseren zij mee. De kunstwerkgroep denkt actief mee over de invulling van het monument, de locatie en het proces, en adviseert over de selectie van kunstenaars.*

Participatie

Participatie met de kunstwerkgroep

De kunstwerkgroep adviseert over de locatie van het monument, dit op basis van een lijst met vijf mogelijke plekken. Daarbij geeft de kunstwerkgroep aan, waar volgens hen het herdenkingsmonument aan moet voldoen. Op basis van deze input maakt de gemeente samen met de kunstwerkgroep een selectie uit de longlist (met daarop 10 kunstenaars) van drie tot vijf kunstenaars. De kunstwerkgroep denkt ook mee over de participatie.

De participatievraag voor de kunstwerkgroep luidt:

- Wat is volgens jullie de best mogelijke locatie voor het herdenkingsmonument?
- Welke functies moet een herdenkingsmonument over het slavernijverleden in de stad Zwolle hebben, wat moet het verbeelden en hoe moet het eruit zien?
- Hebben jullie verdere suggesties voor de participatie en communicatie?

Participatie met de stad

De stad wordt uitgenodigd mee te denken over het herdenkingsmonument. Dit gebeurt in een later stadium, als er drie mogelijke kandidaten geselecteerd zijn en er schetsontwerpen bekend zijn. De inwoners van Zwolle kunnen dan reageren op de drie (schets)ontwerpen. Het is nadrukkelijk geen verkiezing, dus het wordt geen stemming. Het gaat erom dat inwoners feedback kunnen geven op de ontwerpen, dit dient dan als advies richting de kunstwerkgroep. Die vervolgens zijn advies aan de gemeente geeft.

Participatievraag

De participatievraag voor de stad, luidt: Welk van deze ontwerpen heeft jullie voorkeur en waarom?

De kunstwerkgroep neemt deze voorkeur en redenen in overweging. Vervolgens kiezen zij een ontwerp en leggen dit samen met het projectteam voor aan het college. Die nemen het besluit. De raad wordt geïnformeerd.

Communicatie

Doelen van communicatie

- Vertellen dat er een slavernijmonument komt
- Waarom Zwolle een slavernijmonument realiseert
- Bewustwording over het slavernijverleden van Zwolle vergroten.
- Betrouwbare, tijdige informatie bieden aan alle betrokkenen
- Het verhaal (van de kunstenaar) achter het monument delen
- Zichtbaar maken dat het monument samen met de stad tot stand komt
- Helder maken hoe het proces verloopt en wanneer inwoners en partners kunnen meedoen

Kernboodschappen

Zwolle maakt een herdenkingsmonument dat recht doet aan het slavernijverleden en bijdraagt aan erkenning, bewustwording en verbinding.

Tijdens het proces zijn er verschillende kernboodschappen, gericht op de volgende thema's: doel monument, meedoen, achtergrondinfo, bewustwording Zwolse slavernijverleden etc.

Communicatie- en participatiedoelgroepen

- Kunstwerkgroep/klankbordgroep
- Inwoners van Zwolle
- Omwonenden van de mogelijke locatie
- Wijkmanagement
- Media
- College en raad
- Interne doelgroepen

Communicatie- en participatie per fase

Stap 1 – Project: voorbereiding & Plan van Aanpak (loopt t/m voorjaar 2026)

- Interne updates over het proces
- Het participatieplan en communicatieplan voorbereiden
- Overleg kunstwerkgroep, persoonlijke updates aan betrokken partners. Bij elk kunstwerkgroepoverleg een update geven, informeren
- Afspraken over werkwijze met projectteam, kunstwerkgroep

Stap 2 – Selectie, dialoog (april 2026 – zomer 2026)

Maart, april, mei > Longlist → shortlist + locatievoorkeur

Inhoud: Presentatie longlist (10 kunstenaars), selectie shortlist (3 kunstenaars + 2 reserve), uitspreken voorkeur voor locatie

Communicatie-acties:

- Intern overleg. Met kunstwerkgroep, projectleider en onlineteam over webpagina

Juni / juli 2026 → Locatie en kunstenaars

- In- en extern: Communiceren dat er een slavernijmonument komt > waarom komt er een monument en hoe denkt de stad hierin mee
 - Omwonenden apart informeren
 - Raadsbrief
 - Persbericht en nieuwsbericht op de website
 - Intranetbericht (o.a. over selectieproces)
- Website / webpagina voorbereiden en eerste versie live (met basis info, stem mogelijkheden volgen later)
 - achtergrond slavernijverleden en motie
 - uitleg proces & tijdlijn monument
 - wie betrokken zijn

Richting 30 juni 2026 → Wat willen we rondom Keti Koti communiceren?

Communicatie-acties:

- Communicatie rondom Keti Koti. Kabinetszaken besteedt aandacht aan de herdenking met mediaborden, een persbericht en socials. Communicatie besteedt aandacht aan de viering: social media en nieuwsbericht

- Communicatie rondom de bewustwordingsactiviteiten die in het kader van de Ketikoti maand worden georganiseerd door comité 30 juni / 1 juli i.s.m. Stadkamer via social media
- Update maken webpagina
- Aankondiging dat inwoners later kunnen meedenken

Stap 3 - Meedenken (najaar 2026)

September, oktober 2026 → Keuze kunstenaar op basis van feedback

Inhoud: Input kunstwerkgroep + input uit de stad (peiling, op basis daarvan wordt de kunstenaar gekozen?)

Communicatie en participatie-acties:

Aankondiging en uitleg van inwonerspeiling. Via de website (Open Stad) kunnen inwoners de schetsontwerpen bekijken en toelichten welke hun voorkeur heeft en waarom. Daarnaast zullen er ook fysieke mogelijkheden zijn, zoals in de wijkcentra, om de schetsontwerpen te bekijken en er middels een formulier op te reageren. Communicatie over de participatie en het vervolg van de participatie verloopt via:

- sociale media, reels (kunstenaars in actie)
- huis-aan-huis krant
- ☐ Uitleg per ontwerp (neutraal, waardig, toegankelijk)
- ☐ Duidelijke uitleg hoe de input wordt gebruikt
- ☐ Terugkoppeling na peiling: “dit hebben we uit de stad opgehaald”
- ☐ Berichten over de gekozen kunstenaar en de achterliggende motivatie
- ☐ doorlopend: kunstenaars komen op bezoek, podcast Martin van der Linde, tonen schetsen etc.
- Communicatie rondom de drie kunstenaars en de locatie en doorkijkje participatieproces
 - Persbericht
 - Reels

Stap 4 - informeren en definitief plan (t/m december 2026)

Eind 2026 → Definitief plan kunstwerk gereed

Inhoud: Kunstenaar werkt het ontwerp definitief uit, projectteam en kunstwerkgroep doen voorstel aan college, raad wordt geïnformeerd

Communicatie-acties:

- Publicatie van definitief ontwerp + interview met kunstenaar

- Duidelijke uitleg: waarom dit ontwerp? Hoe is betrokkenheid meegewogen?
- Communicatie over vervolgstappen richting realisatie
- Informeren over opbrengsten participatieproces

Stap 5 – Realisatie & onthulling (januari 2027 t/m onthulling 2027)

Inhoud: Kunstwerk wordt vervaardigd, voorbereiding plaatsing en onthulling

Communicatie-acties:

- Procesupdate op webpagina en social media
- Samenwerking met pers en media (reportages, achtergrondverhalen)
- Aankondiging en communicatie rondom de onthulling
- Educatie. Bv lesmateriaal / samenwerking scholen > via kunstwerkgroep
- Documenteren voor participatiejournaal en eindverslag, publiceren op de website en ter informatie in de communicatie melden dat het verslag daar te vinden is.

Middelen & kanalen

- Webpagina slavernijmonument (centrale plek op website gemeente Zwolle)
- Open Stad (voor inwonerspeiling)
- Social media (Instagram, LinkedIn, Facebook)
- Huis-aan-huis krant
- Nieuwsbrieven partners
- Informatiekaarten / visuals?
- Digiborden/sandwichborden
- Verslagen vanuit projectteam & klankbordgroep
- Media-uitingen rondom mijlpaalmomenten
- Podcast of film met portretten
- Wijkcentra

Participatiejournaal & verslaglegging

Aan het eind leveren we een participatiejournaal op met hierin de volgende informatie:

- Algemene verslaglegging van de bijeenkomsten kunstwerkgroep
- Verslag van de vragen aan de stad, de reacties en interpretatie van de resultaten

Het journaal wordt voor besluitvorming voorgelegd aan de kunstwerkgroep. Daarnaast wordt gedeeld via de website waar deelnemers ook hebben kunnen stemmen.

Verder wordt in de communicatie rondom de onthulling aangegeven waar het journaal te raadplegen is.

Communicatie- en participatiebudget

Er is een budget van max €50.000 voor activiteiten binnen het thema Slavernijmonument. Dit budget gebruikt het college voor projectkosten voor het monument, waaronder projectleiding, communicatiekosten, etc. Dus een deel van dit budget zal voor communicatie worden gebruikt.

Evaluatie

Volgt